

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref
23/2577-

Dato
15. november 2024

Statsbudsjettet 2024 - Supplerende tildelingsbrev nr. 18 - Videre arbeid med oppdrag om byområdene til oppfølgingen av Nasjonal transportplan 2025-2036

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev av 9. januar 2024 (korrigert versjon) til Statens vegvesen. I supplerende tildelingsbrev nr. 9 av 25. juni 2024 ga departementet to oppdrag til Statens vegvesen, som er fulgt opp med følgende leveranser:

- Oppdrag nr. 4-2024 (delleveranse): Overordnet prosjektplan for byutredningene, jf. brev av 30. september 2024.
- Oppdrag nr. 5-2024: Forslag til utforming av tilskuddsordning til fem mindre byområder utenfor ordningen med byvekstavtaler, jf. brev av 2. oktober og 1. november 2024.

I dette supplerende tildelingsbrevet gir Samferdselsdepartementet føringer for Statens vegvesens videre arbeid med oppdrag nr. 4-2024 og oppfølging av leveransen på oppdrag nr. 5-2024.

Videre gir departementet et oppdrag til Statens vegvesen om å lage retningslinjer for et nytt tilskudd til byvekstavtaler (oppdrag nr. 10-2024). Departementet delegerer også forvaltningen av to tilskudd til Statens vegvesen.

Brevet omfatter bl.a. oppfølging av Prop. 1 S (2024-2025) for Samferdselsdepartementet og arbeid som Statens vegvesen skal følge opp i 2025, og utvider tildelingsbrevet for 2024.

Videre arbeid med oppdrag nr. 4-2024: Oppdatering av det faglige grunnlaget til kommende forhandlinger om byvekstavtaler

Oppfølging av første del av oppdraget og videre arbeid med byutredningene

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Mari Braaten
Larsen
22 24 83 56

Statens vegvesen har levert et forslag til prosjektplan for byutredningene som etter departementets vurdering er i tråd med oppdraget.

Departementet ønsker å understreke at hovedformålet med byutredningene er å vise hvordan det enkelte byområdet kan nå nullvekstmålet gjennom ulike virkemiddelpakker. Vurderinger av ev. forslag til endringer av nullvekstmålet fra lokalt hold er ikke en del av dette oppdraget.

Statens vegvesen kan ta inn vurderinger av lokalt vedtatte mål i tillegg til nullvekstmålet dersom det ikke endrer oppdragets rammer og hovedformål. Dersom lokale parter ønsker å vurdere andre mål ut over dette, kan de selv gjøre relevante tilleggsanalyser. De vil da stå ansvarlige for et slikt arbeid siden dette faller utenfor Statens vegvesens oppdrag.

Nullvekstmålet er avgrenset til persontransport og omfatter ikke næringstrafikk. Departementet er samtidig positiv til at Statens vegvesen legger opp til at næringslivets behov beskrives, og at aktuelle tiltak for næringslivet kan vurderes opp mot nullvekstmålet.

Vi merker oss at Statens vegvesen vil komme tilbake dersom koordinering mellom ulike utredninger i Oslo-området kan påvirke fremdriftsplanen for byutredningen. Departementet legger til grunn at ev. behov for koordinering mellom byutredningen for Oslo-området og Kollektivstudien for Østlandet kan ivaretas av Jernbanedirektoratet. Samtidig må det tas hensyn til at de to utredningene har ulike frister, og vi legger til grunn at arbeidet med byutredningen i utgangspunktet ikke skal forsinkes av kollektivstudien.

I organiseringen av arbeidet med byutredningene er det lagt til grunn at det opprettes en statlig samordningsgruppe med de statlige aktørene i arbeidet. Kommunal- og distriktsdepartementet vil delta i dette arbeidet. Vi presiserer for ordens skyld at dette er deltakelse i tråd med den faglige direktoratsfunksjonen knyttet til arealbruk, som i denne sammenhengen ivaretas av departementet.

Ut over kommentarene over gir departementet tilslutning til forslag til prosjektplan. Vi vil samtidig understreke at utredningene skal belyse hvilke virkemidler og tiltak som bidrar både til effektiv ressursbruk og god måloppnåelse i byvekstavtalene.

Frist og rapportering

I tråd med Statens vegvesens forslag settes endelig frist for arbeidet til 15. desember 2025.

Oppfølging av oppdrag nr. 5-2024: Utforming av tilskuddsordning for fem mindre byområder utenfor ordningen med byvekstavtaler

Departementet viser til omtale av tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet i mindre byområder i Prop. 1 S (2024-2025) for Samferdselsdepartementet, s. 123-124. Det er bl.a. lagt til grunn at det innføres en søknadsbasert ordning der de fem aktuelle byområdene kan søke om fireårige avtaler hvis de oppfyller gitte kriterier. Avtalene inngås med forbehold om Stortingets årlige bevilgning.

Samferdselsdepartementet tar sikte på at det kan inngås fireårige avtaler med tildeling av midler fra 2025.

Videre viser vi til Statens vegvesens forslag til retningslinjer for ordningen, som svar på oppdrag nr. 5-2024. I kommunikasjonen med lokale myndigheter og i avtalene må det fremgå at avtalene inngås med forbehold om Stortingets årlige bevilgning. Det er også behov for videre dialog mellom departementet og etaten om konkret håndtering i statsbudsjettet av ev. tilfeller der midlene skal brukes til riksveiltak med Statens vegvesen som byggherre. Ut over dette er vår vurdering at departementets føringer for tilskuddsordningen både i oppdraget og i Prop. 1 S (2025-2026) er ivaretatt i Staten vegvesens forslag til retningslinjer.

Vi ber om at Statens vegvesen så raskt som mulig inviterer de aktuelle byområdene til en søknadsprosess, slik at det vil være mulig å inngå avtaler og tildele midler fra 2025. Etaten vil være ansvarlig for å vurdere søknadene og tildele midler. Før midlene blir tildelt byområdene, ber vi om at etaten orienterer departementet kort om sine vurderinger av mottatte søknader og planlagt tidspunkt for avtaleinngåelse/tildeling av midler.

Videre skal Statens vegvesen holde departementet orientert om forvaltningen av ordningen, bl.a. gjennom kopi av relevante brev til tilskuddsmottakerne. Det skal rapporteres kort i årsrapportene om status inkludert måloppnåelse og bruk av midler, første gang i årsrapporten for 2025.

Nytt tilskudd til byvekstavtaler – retningslinjer

Oppdrag nr:	10-2024
Navn på oppdrag:	<i>Retningslinjer for nytt tilskudd til byvekstavtaler</i>
Bakgrunn: Departementet viser til omtale av <i>tilskudd til byvekstavtaler</i> i Meld. St. 14 (2023-2024) <i>Nasjonal transportplan 2025-2036</i> , side 228-229, og Prop. 1 S (2024-2025) for Samferdselsdepartementet, side 120-121. Det nye tilskuddet til byvekstavtaler innføres med virkning fra 2025, som en del av arbeidet med å forenkle tilskuddsstrukturen og øke fleksibiliteten i bruk av midler i disse avtalene. Det er i dag en rekke tilskuddsordninger i byvekstavtalene, og på sikt er det et mål å redusere antallet. Flere av ordningene er øremerket de fire største byområdene, mens det for byvekstavtaler i de fem mindre byområdene har vært lagt til grunn en enklere tilskuddsstruktur.	
Beskrivelse av oppdraget: Departementet ber Statens vegvesen lage et forslag til retningslinjer for <i>tilskudd til byvekstavtaler</i> i tråd med føringene gitt i Meld. St. 14 (2023-2024) og Prop. 1 S (2024-2025), samt reglementet for økonomistyring i staten. Tilskuddet til byvekstavtaler vil gå over flere år. Som en del av arbeidet skal etaten vurdere grep som kan bidra til mer realistisk budsjettering, slik at det legges bedre til	

rette for at tildelte midler blir brukt innenfor det enkelte budsjettåret. Det skal legges til grunn at tildelingene til byområdene kan variere fra år til år ut fra konkrete vurderinger av behov.

Fra 2025 vil Tromsø, Kristiansandsregionen og Nedre Glomma være omfattet av tilskuddet. Det er derfor behov for komme raskt i gang med å lage retningslinjer, som også vil gjelde for fremtidige byvekstavtaler for Buskerudbyen og Grenland.

For Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren vil omleggingen skje etter reforhandling av avtalene, som ligger noe frem i tid. Her vil endringene i tilskuddsstrukturen være mer omfattende enn for de mindre byområdene.

Fordi endringene er av ulikt omfang og vil tre i kraft på ulike tidspunkter i byområdene, skal retningslinjene utarbeides i to trinn:

- *Trinn 1:* Forslag til retningslinjer for tilskuddet til inngåtte og fremtidige byvekstavtaler for de fem mindre byområdene.
- *Trinn 2:* Forslag til utvidelse av retningslinjene som også dekker byvekstavtalene for de fire største byområdene.

Oppfølging og rapportering for det nye tilskuddet skal følge etablert praksis for øvrige tilskudd i byvekstavtalene med ev. nødvendige tilpasninger. Statens vegvesen skal holde departementet orientert om forvaltningen av ordningen, bl.a. gjennom kopi av relevante brev til tilskuddsmottakerne.

Dersom det i arbeidet med retningslinjene oppstår behov for å avklare prinsipielle spørsmål, ber vi om at Statens vegvesens vurdering og tilråding fremgår av leveransene.

Frist og rapportering:

Trinn 1: Frist for leveranse er 15.12.2024.

Trinn 2: Førsteutkast til retningslinjer oversendes departementet senest 01.09.2025.

Endelig frist for leveranse er 01.12.2025.

Delegering av tilskuddsforvaltning

Departementet delegerer forvaltningen av *tilskudd til byvekstavtaler* og *tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet i mindre byområder* til Statens vegvesen og ber etaten følge opp føringene som er gitt for ordningene i Prop. 1 S (2024-2025) og i dette brevet. Departementet tar forbehold om Stortingets budsjettvedtak i desember i år. Det kan være aktuelt å gi ytterligere føringer for *tilskudd til byvekstavtaler* etter at oppdrag nr. 10-2024 er besvart.

Med hilsen

Ingun Hagesveen (e.f.)
avdelingsdirektør

Mari Braaten Larssen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Jernbanedirektoratet
Riksrevisjonen